

8. Зимняя И. А. Психология слушания и говорения автореф. дис. на соискание науч. степени докт. психол. наук: спец. 19.00.01 «Общая психология, психология личности, история психологии» / И. А. Зимняя. – М., 1973. – 32 с.
9. Клобукова Л. П. Проблемы обучения аудированию в зеркале реальной коммуникации / Л. П. Клобукова, И. В. Михалкина // Мир русского слова. – 2001. – № 3. – С. 104–108.
10. Крылова Н. Ю. Формирование коммуникативной компетенции в чтении и аудировании на материале новостных текстов (1 сертификационный уровень): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Крылова Нина Юрьевна. – М., 2004. – 188 с.
11. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Бігич О. Б., Бражник Н. О., Гапонова С. В. та ін. ; під кер. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
12. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) / навч. посібник / С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
13. Ожегова Н. С. Методика обучения восприятию русской речи / Н. С. Ожегова. – М.: Русский язык, 1978. – 53 с.
14. Петранговська Н. Р. Навчання студентів фізико-математичних факультетів професійно спрямованого монологу-міркування на основі англомовних фахових автентичних аудіотекстів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Петранговська Наталія Романівна. – К., 2004. – 290 с.
15. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Головач та ін.; під кер. С. Ю. Ніколаєвої, М. І. Солов'я. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2001. – 245 с.
16. Смелякова Л. П. Теоретические основы отбора художественного текстового материала для языкового вуза (на материале английского языка): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Смелякова Лидия Петровна. – К., 1992. – 390 с.
17. Соболева Н. И. Обучение аудированию русской речи (1 сертификационный уровень) / Н. И. Соболева // Традиции и новации в профессиональной деятельности преподавателя русского языка как иностранного. – М.: РУДН, 2002. – С. 184–193.
18. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навч. посіб. / О. Б. Тарнопольський. – К.: Фірма «ІНКООС», 2006. – 248 с.
19. Туркина Л. В. Тестирование как один из приемов контроля навыков аудирования французской речи на начальном этапе обучения в вузе: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Туркина Людмила Вячеславовна. – М., 1996. – 249 с.
20. Харламова Н. С. Методика формирования прогностических умений при обучении аудированию (начальный этап языкового вуза, английский язык): автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Методика преподавания иностранных языков» / Н. С. Харламова. – М., 1982. – 24 с.
21. Цвик В. Л. Телевизионные новости России: учеб. пособие / В. Л. Цвик, Я. В. Назарова. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 172 с.
22. Dudley-Evans T. Developments in English for Specific Purposes. A Multi-disciplinary Approach / T. Dudley-Evans, M. Jo St John. – Cambridge : Cambridge University Press, 1998. – 301 p.

УДК 72.8:378.147:811.111

В. В. ВОЛІК

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ СТАТЕЙ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Розглянуто проблему експериментальної перевірки методики навчання студентів факультетів міжнародних відносин читання англомовних публіцистичних статей за фахом. Висвітлено основні теоретичні положення, на яких ґрунтується запропонована методика. Охарактеризовано систему вправ і завдань, розробленої з метою формування мовних навичок і мовленнєвих та стратегічних умінь читання зазначених текстів. Проаналізовано результати експериментального навчання, що засвідчили ефективність запропонованої методики.

Ключові слова: стратегії, читання англомовних публіцистичних статей, експеримент.

**ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ПРОВЕРКА ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕТОДИКИ
БУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-МЕЖДУНАРОДНИКОВ ЧТЕНИЮ
АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИХ СТАТЕЙ НА
ЭКОНОМИЧЕСКУЮ ТЕМАТИКУ**

Рассмотрена проблема экспериментальной проверки методики обучения студентов-международников чтению англоязычных публицистических статей по специальности. Освещены основные теоретические положения обучения профессионально-ориентированному чтению, на которых основывается предложенная методика. Дана характеристика системы упражнений и заданий, разработанной с целью формирования языковых навыков, речевых и стратегических умений чтения указанных текстов. Проанализированы результаты экспериментального обучения, которые свидетельствуют об эффективности предложенной методики.

Ключевые слова: стратегии, чтение англоязычных публицистических статей, эксперимент.

V. V. VOLIK

**THE EFFICIENCY OF TEACHING FUTURE SPECIALISTS OF
INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS ESP READING**

The article is devoted to the problem of experimental verification of ESP reading methodology. The author highlights the main points of teaching ESP reading which the suggested methodology is based upon. The description of the exercises and tasks system aimed at the formation of ESP reading skills is given. The thorough analysis of the experiment is made to prove the efficiency of the methodology.

Keywords: strategies, reading publicist articles, experiment.

За останнє десятиріччя значно розширилася співпраця України з різними міжнародними організаціями. Трансформаційні та інтеграційні процеси торкнулися також вітчизняної вищої освіти. Приєднання до Болонського процесу відкрило вищій школі шлях до входження в європейський та світовий освітній простір, що дає можливість студентам і випускникам українських ВНЗ продовжити навчання або працевлаштуватися за кордоном.

Враховуючи специфіку професійної діяльності вітчизняних фахівців-міжнародників, виникає необхідність у володінні ними відповідними компетенціями в іншомовному професійному спілкуванні, успішність якого великою мірою залежить від розуміння письмової (друкованої) інформації. У зв'язку з цим пріоритетного значення набуває проблема подальшого вдосконалення методики навчання іншомовного професійно-орієнтованого читання, зокрема на матеріалі спеціалізованих публіцистичних статей, оскільки саме до оволодіння вміннями читання цих публіцистичних текстів висуваються певні вимоги у програмних документах [7]. Важливою передумовою володіння вміннями читання зазначених текстів є формування у студентів-міжнародників стратегічної компетенції у названому виді мовленнєвої діяльності.

Проблемі формування стратегічної компетенції в іншомовному читанні в науковій літературі приділяється чимала увага. Зокрема, досліджено комунікативні стратегії у зазначеному виді мовленнєвої діяльності (О. О. Вейзе, С. К. Фоломкіна, В. Грабе), встановлено підходи до читання як мети навчальної діяльності та як засобу для отримання читачем необхідної інформації (Ц. Валлас), розроблено навчально-пізнавальні (когнітивні) стратегії (Н. Г. Михайлова), запропоновано методику формування навчальних стратегій читання автентичних спеціалізованих текстів у ВНЗ (Н. В. Васькіна) та модифікованих для студентів коледжів (Т. І. Труханова). Однак недостатньо висвітленим у науковій і методичній літературі залишається питання застосування студентами стратегій у читанні та компресії під час роботи з англomовними публіцистичними статтями економічної тематики (АПСЕТ).

Метою статті є висвітлення та інтерпретація результатів експериментальної перевірки методики навчання студентів факультетів міжнародних відносин читання АПСЕТ.

При теоретичному обґрунтуванні зазначеної методики сформульовано такі положення:

1. У процесі формування та вдосконалення навичок і вмінь читання спеціалізованих статей англійською мовою необхідно врахувати мовні труднощі, що випливають з лінгвістичних особливостей зазначених текстів (наявність абревіатур, багатокомпонентних словосполучень, вузькоспеціальних термінів, складних речень із кількома різнотипними підрядними, інфінітивних, герундіальних і дієприкметникових конструкцій, стилістичних прийомів). З іншого боку, процес розуміння іншомовного тексту передбачає певні розумові дії, що становлять психологічні труднощі читання, а саме: 1) структурування (систематизація та класифікація текстових елементів); 2) смислове групування та впорядкування; 3) смислова компресія і визначення основної ідеї тексту. Для подолання названих труднощів необхідно створити раціональну систему вправ.

2. Враховуючи важливість компресії текстової інформації для розуміння англійськомовних спеціалізованих публіцистичних статей і багатоопераційний алгоритм її виконання, у студентів факультетів міжнародних відносин необхідно сформувати вміння смислового згортання.

3. Для успішного виконання поставлених завдань з читання студентам доцільно застосовувати відповідні стратегії, класифіковані у чотири групи: планування, виконання, оцінювання та корекції. Кожна з цих груп реалізується за допомогою розроблених вправ і завдань на відповідному етапі навчання читання АПСЕТ.

4. Запропонована система вправ і завдань складається з чотирьох підсистем відповідно до формування та вдосконалення навичок і вмінь читання АПСЕТ: 1) підсистеми вправ для формування та розвитку вмінь прогнозування змісту статей; 2) підсистеми вправ для вдосконалення лексико-стилістичних і граматичних навичок читання; 3) підсистеми вправ і завдань для формування й розвитку вмінь читання та смислової компресії змісту статей; 4) підсистеми завдань для контролю сформованості вмінь читання.

Таким чином, наша система включає мовні, підготовчі вправи та мовленнєві завдання. Метою мовних вправ є створення передумов для розвитку мовленнєвих умінь, тобто вони сприяють усуненню лексико-стилістичних і граматичних труднощів читання. Студенти виконують дії та операції із засвоєння мовного матеріалу на вступному мотиваційному етапі читання, а також його трансформації на основі перефразування на операційно-пізнавальному етапі.

Підготовчі вправи передбачають створення передумов для розуміння змісту того, що буде читатися. Студенти виконують певні операції в мовленні (мовленнєвому висловлюванні) на вступному мотиваційному етапі. Зазначимо, що мовні та підготовчі вправи слугують розгортанню студентами *стратегій планування й виконання в читанні та стратегій у компресії*.

Мовленнєві завдання орієнтовані на формування та розвиток умінь, що забезпечують розуміння змісту статей економічного профілю, а також умінь, які забезпечують обробку вилученої інформації. Відповідно до цього в нашій методичній системі представлено три основні типи завдань: завдання на розвиток умінь читання, компресії, а також перевірку розуміння прочитаного. Зазначені завдання також формують вміння застосовувати *стратегії виконання, оцінювання і корекції у читанні та стратегії у компресії*.

Вищезазначені положення експериментально перевірялися. Перед реалізацією експериментального дослідження необхідно було провести розвідувальне навчання з метою підготовки до основного експерименту. Крім того, потрібно було перевірити достовірність нашої робочої гіпотези, яку можна сформулювати так: здатність майбутніх спеціалістів з міжнародних економічних відносин детально і точно розуміти АПСЕТ можна забезпечити за умов: 1) врахування мовної та мовленнєвої специфіки текстового матеріалу; 2) сформованості нормативних мовних навичок, а також формування та вдосконалення специфічних мовних навичок і мовленнєвих умінь, пов'язаних із подоланням труднощів читання; 3) розроблення системи вправ і завдань, яка сприятиме застосуванню студентами стратегій у читанні та компресії.

Неварійовані умови експерименту: 1) проведення експериментального навчання одним викладачем-експериментатором, яким був автор запропонованого дослідження; 2) тривалість

методичного експерименту; 3) критерії оцінювання рівня сформованості навичок і вмінь читання; 4) інструкції до завдань перед- та післяекспериментального зрізів; 5) склад учасників експериментального навчання; 6) однакова кількість годин в експериментальних групах ЕГ-1 і ЕГ-2.

Варійованою умовою була організація процесу формування навичок і вмінь компресії АПСЕТ на основі різних видів вправ і завдань, що входили до підсистеми III розробленої методики, і були запропоновані для ЕГ-1 та ЕГ-2. Порівняння цих вправ і завдань подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння різних видів вправ і завдань на формування й розвиток навичок і вмінь компресії, запропонованих для експериментальних груп

ЕГ-1	ЕГ-2
1) виконання вправ для формування й розвитку вмінь лексико-граматичного перефразування (зі зміною обсягу оригіналу); 2) виконання завдань для формування і розвитку вмінь синтезування окремих текстових елементів; 3) виконання завдань для формування і розвитку вмінь узагальнення на основі синтезу найбільш суттєвих фактів; 4) виконання вправ для формування і розвитку вмінь об'єднання текстових предикатів.	1) виконання вправ для формування і розвитку вмінь лексичного перефразування (на основі синонімічної заміни зі збереженням обсягу оригіналу); 2) виконання вправ для формування і розвитку вмінь граматичного перефразування (зі збереженням обсягу оригіналу); 3) виконання вправ для формування і розвитку вмінь гіпонімічної заміни (більш конкретного більш загальним); 4) виконання вправ для формування і розвитку вмінь логіко-сміслового перифразу.

У розвідувальному експерименті, який проводився в березні-травні 2009 р. на базі Хмельницького національного університету (ХНУ), брали участь дві експериментальні групи (ЕГ-1 – 10 та ЕГ-2 – 10 студентів II-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Часові затрати на проведення розвідувального навчання склали 21 академічну годину: 2 години (тобто 1 аудиторне заняття, оскільки $\frac{1}{4}$ часу, згідно з обґрунтованими нижче розрахунками, є недостатньо) було затрачено на проведення передекспериментального зрізу; 1 годину – на вступну бесіду з учасниками експерименту з метою їхнього ознайомлення з завданнями, змістом і послідовністю проведення експериментального навчання; 16 годин – власне на навчання; 2 – на проведення післяекспериментального зрізу. Навчальний матеріал для проведення розвідувальної фази експерименту включав 8 статей із вправами та завданнями. Обсяг текстів склав 3000–4000 друкованих знаків (500–700 слів) кожний.

Вибір релевантних для нашого дослідження тестових завдань проводився на основі аналізу дослідницької літератури [1; 4; 6; 8] та врахування досвіду проведення нами діагностичного зрізу серед студентів-міжнародників I–II курсів. Врахувавши різні погляди на проблему тестового контролю мовної та мовленнєвої компетенції студентів, засобом перевірки сформованості навичок та вмінь вивчаючого читання ми обрали переклад (без словника). Наша позиція аргументується тим, що переклад дозволяє встановити наскільки точно студенти зрозуміли всю інформацію тексту [10, с. 95], а це відповідно передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок читання. За кожне правильно перекладене речення зараховувалося 0,5 бала за критерієм «сформованість лексико-стилістичних навичок» і 0,5 бала – за критерієм «сформованість граматичних навичок». Кількість речень у цьому тестовому завданні відповідала максимальній кількості балів – 16.

Для визначення рівня сформованості навичок і вмінь ознайомлювального читання студентам було запропоновано прочитати текст обсягом 4900 друкованих знаків (819 слів) з метою розуміння основного змісту тексту. Студенти повинні були його прочитати один раз, на що відводилося 5 хвилин (темп ознайомлювального читання англійською мовою – 180

слів/хв.). Після читання тексту студенти мали підібрати до запитань (1-8) правильні відповіді-альтернативи (A–D) згідно з основним змістом, на що відводилося ще 10–15 хвилин. За кожну правильну відповідь зараховувався 1 бал, що склало максимум 8 балів за критерієм «сформованість мовленнєвих умінь». Це завдання спрямовано на контроль повноти розуміння тексту і передбачає перевірку таких умінь: 1) виділяти у тексті необхідну інформацію; 2) узагальнювати окремі факти у смислові групи; 3) ігнорувати слова, що не потрібні для загального розуміння тексту; 4) співвідносити отримані факти.

Порівняльний аналіз результатів передекспериментального та післяекспериментального зрізів (див. діаграму 1) показує, що в групі ЕГ-1 успішність зросла у 2,2 рази, а в групі ЕГ-2 порівняно з вихідним коефіцієнтом результат покращився у 1,1 разу. Різниця у показниках експериментальних груп пояснюється більшою ефективністю вправ і завдань, які виконували студенти ЕГ-1. У ході проведення експериментального навчання з'ясувалося, що ці вправи та завдання сприяли формуванню міцніших навичок і умінь компресії змісту АПСЕТ.

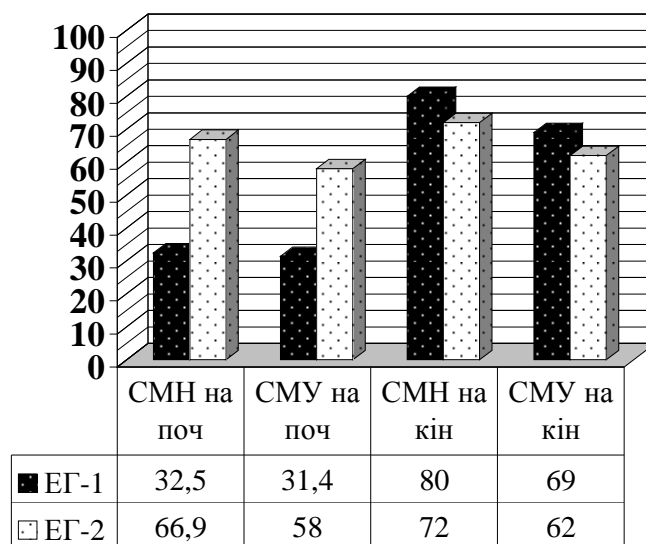
Проведений розвідувальний експеримент підтвердив правомірність нашої гіпотези, оскільки розроблена нами методика навчання читання забезпечила розуміння інформації на рівні не менше 0,70, що є достатнім за шкалою В. П. Безпалька. Однак, попри досягнуті успіхи, розвідувальне експериментальне навчання не вирішило усіх проблем, пов'язаних із формуванням мовної і мовленнєвої компетенції у професійно-орієнтованому читанні. Аналіз результатів післяекспериментального зрізу виявив такі найсуттєвіші граматичні труднощі: розрізнення абсолютного дієприкметникового звороту, що вводитьсь прийменником *with*; переклад складнопідрядних речень (з кількома підрядними), герундія та його конструкцій. Стосовно лексичних труднощів варто зазначити, що студенти припускались помилок у передачі значень слів-термінів як загальноекономічного, так і вузькопрофільного вжитку, багатокомпонентних словосполучень, а також мали труднощі у виборі контекстуального значення при перекладі багатозначних слів і визначенні основної інформації в окремих елементах тексту.

Розвідувальний експеримент дозволив зробити припущення, що основне експериментальне навчання буде успішним за умови чіткої організації процесу навчання і виконання усіх вищезазначених умов, виявлених в ході розвідувального навчання.

Основний експеримент проводився у вересні 2009р.– січні 2010 р. на базі ХНУ. Учасниками експериментального навчання були 4 навчальних групи ХНУ (ЕГ-1 – 10, ЕГ-2 – 10, ЕГ-3 – 7, ЕГ-4 – 6 студентів). Загальна кількість студентів у склала 33 особи, які навчалися на II курсі міжнародного економічного відділення факультету міжнародних відносин.

Неварійованими умовами експерименту були: 1) проведення експериментального навчання одними й тими ж викладачами, зокрема викладачем-експериментатором у групах ЕГ-1 та ЕГ-3; 2) тривалість основного експериментального навчання; 3) критерії оцінювання рівня сформованості навичок і умінь читання; 4) інструкції до завдань перед- та післяекспериментального зрізів; 5) однакова кількість аудиторних і позааудиторних годин у всіх експериментальних групах; 6) склад учасників експериментального навчання.

Показники перед- і післяекспериментального зрізів розвідувального експерименту

Діаграма 1

Умовні позначення: СМН на поч. – сформованість мовних навичок на початку експериментального навчання; СМУ на кін. – сформованість мовленнєвих умінь у кінці експериментального навчання.

Подібно до розвідувального експерименту, варійованою умовою основного експериментального навчання було виконання експериментальними групами різних видів вправ і завдань на компресію змісту АПСЕТ в межах розробленої підсистеми Ш: EG-1 та EG-3 навчалися за першим варіантом запропонованих вправ і завдань, EG-2 і EG-4 – за другим (див. табл. 1).

Перед початком навчання ми провели передекспериментальний зріз, зміст і результати якого були ідентичними тому, що застосовувався у розвідувальному експерименті.

Зміст основного експериментального навчання був модифікований відповідно до висновків, зроблених на основі результатів розвідувального експерименту. Відповідні корективи внесено перед початком основного експериментального навчання. Так, було додано рецептивно-репродуктивні вправи на відтворення лексичного матеріалу шляхом двостороннього перекладу, репродуктивні вправи на переклад англомовної термінології та знаходження англомовних термінологічних відповідників, рецептивні вправи на виявлення помилок у перекладі, репродуктивні вправи на переклад англійською мовою спеціально підібраних речень, де необхідно використати найскладніші за підсумками розвідувального експерименту граматичні конструкції. З метою подолання дефіциту знань термінології ми прийшли до висновку про необхідність складання списку слів-термінів з перекладом. Його обсяг покрив усю тематику відібраних для навчання текстів, включав ключові слова та фрази з вузькоспеціальної та загальноекономічної термінології, які лягли в основу вищезазначених лексичних вправ. Також зріс обсяг навчального текстового матеріалу.

Як впливає з діаграми 2, у післяекспериментальному зрізі учасники експериментального навчання досягли значно кращих результатів порівняно з передекспериментальним зрізом. Так, покращилась якість перекладу (кількість правильно зрозумілих фактів зросла в 1,6 разу) та зріс ступінь розуміння основної інформації (у 1,5 разу).

Однак необхідно зазначити, що результати експериментального навчання в групах, що навчалися за різними варіантами групи вправ і завдань на компресію, є неоднорідними. Так, порівняно з передекспериментальним зрізом середній коефіцієнт сформованості мовних навичок у групах EG-1 та EG-3, що навчалися за першим варіантом, зріс в 1,8 та 3 рази відповідно, тоді як EG-2 та EG-4, що навчалися за другим варіантом, покращили свої показники

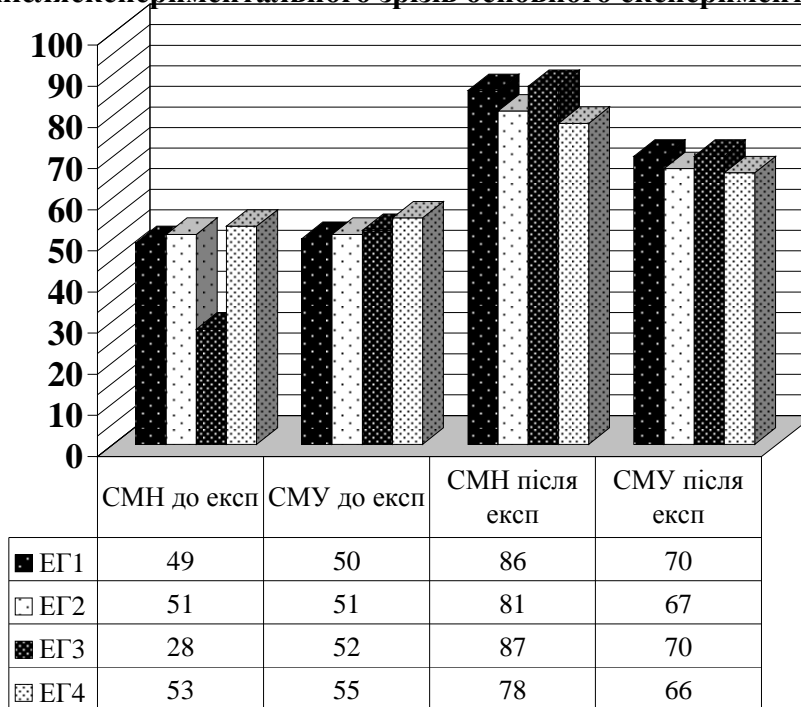
1,6 та 1,5 разу. Середній коефіцієнт сформованості мовленнєвих умінь у групах ЕГ-1 та ЕГ-3 зріс 1,4 разу, а в групах ЕГ-2 та ЕГ-4 – в 1,1 разу.

Для визначення достовірності отриманих емпіричних даних проведеного експерименту ми використовували методи математичної статистики (коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона r_{xy}). Статистична перевірка отриманих даних свідчить, що застосування розробленої методики забезпечує суттєве поліпшення навичок та вмінь читання англomовної фахової періодики. Середні значення коефіцієнта навченості за критеріями «сформованість мовних навичок» та «сформованість мовленнєвих умінь» доводять наявність значного прогресу в усіх експериментальних групах. Отримані значення коефіцієнта лінійної кореляції Пірсона r_{xy} вказують на наявність тісного кореляційного зв'язку між мовними навичками та мовленнєвими вміннями, що, відповідно говорить про високу ефективність розробленої методики.

Таким чином, результати експериментального дослідження продемонстрували більшу ефективність групи вправ і завдань на формування та розвиток вмінь компресії автентичних публіцистичних статей економічного характеру, запропонованої для груп ЕГ-1 і ЕГ. Кількісний та якісний аналіз здобутих даних свідчить про прогрес в оволодінні студентами необхідними вміннями для розуміння детального й основного змісту фахових текстів на основі сформованих навичок. Це дає право рекомендувати розроблену нами систему для навчання студентів факультетів міжнародних відносин читання АПСЕТ.

Діаграма 2

Порівняння середніх результатів перед і післяекспериментального зрізів основного експерименту

Умовні позначення: СМН – сформованість мовних навичок, СМУ – сформованість мовленнєвих умінь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Г. В. Методика навчання профорієнтованого читання в немовному ВНЗ: монографія. / Г. В. Барабанова – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 315 с.
2. Васькина Н. В. Обучение профессионально ориентированному чтению студентов неязыковых вузов на основе извлечения концепта текста: автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Н. В. Васькина – Нижний Новгород, 2010. – 26 с.

3. Вейзе А. А. Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста: учеб. пособие / А. А. Вейзе. – М.: Высшая школа, 1985. – 127 с.
4. Малюга О. С. Навчання професійно орієнтованого читання наукових англійських текстів студентів-магістрантів аграрних спеціальностей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / О. С. Малюга – К., 2007. – 217 с.
5. Михайлова Н. Г. Формирование познавательных стратегий в процессе чтения иноязычных научно-учебных текстов: профильный класс, английский язык: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Н. Г. Михайлова. – Тамбов, 2008. – 22 с.
6. Петрашук Види тестового контролю у навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах / О. П. Петрашук // Іноземні мови. – 1998. – № 1. – С. 15–17.
7. Програма з англійської мови для професійного спілкування / кол. авт.: Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
8. Рапопорт И. А. Тесты в обучении иностранным языкам в средней школе. / И. А. Рапопорт, Р. Сельг, И. Соттер – Таллин: Валгус, 1987. – с. 74-77.
9. Труханова Т. И. Индивидуализация обучения профоринированному чтению на английском языке студентов техникумов и колледжей экономического профиля: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. / Т. И. Труханова. – К., 2001. – 218 с.
10. Фоломкина С. К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе / С. К. Фоломкина. – М.: Высшая школа, 1987. – 207 с.
11. Grabe W. Current developments in second language reading research. – TESOL Quarterly. – № 25, 1991. – P. 375–406.
12. Wallace C. Reading. – Oxford Univ. Press, 1996. – 161 p.

УДК 378.147.81`25 0679198748

Ю. А. РИБІНСЬКА

КРЕАТИВНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Висвітлено особливості формування іноземномовної комунікативної компетентності засобами креативного перекладу у майбутніх філологів. Розкрито суть термінологічної креативний переклад., Охарактеризовано специфіку перекладу пісенних текстів і методичні аспекти роботи з поетичними рядками. Описано етапи роботи з креативними перекладами. Показано, що римовані тексти забезпечують створення ситуації іноземномовного спілкування, сприяють семантизації лексичних одиниць і загалом підвищують рівень іноземномовної комунікативної компетентності майбутніх філологів.

Ключові слова: креативний переклад, формування іноземномовної комунікативної компетентності, майбутні філологи, творчі роботи, заняття з іноземної мови.

Ю. А. РЫБИНСЬКА

КРЕАТИВНИЙ ПЕРЕВОД КАК СПОСОБ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОСТРАННОЙ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У БУДУЩИХ ФІЛОЛОГОВ

Указаны особенности формирования иностранной коммуникативной компетентности способами креативного перевода у будущих филологов. Раскрыт смысл терминологической креативный перевод. Охарактеризована специфика перевода песенных текстов и методические аспекты работы с поэтическим текстом. Освещены этапы работы с креативными переводами. Показано, что рифмованные тексты обеспечивают создание ситуации иноязычного общения, содействуют семантизации лексических единиц и повышают уровень иноязычной коммуникативной компетентности будущих филологов.

Ключевые слова: креативный перевод, формирование иностранной коммуникативной компетентности, будущие филологи, творческие работы, занятия по иностранным языкам.